

ARKITEKTUR

BERGEN

Arkitektur- og byformingsstrategi for Bergen
Maria Molden Byarkitekten i Bergen

Arkitekturseminar - Kommunal- og distriktdepartementet 10.03.23

Arkitekturens kraft

København kommune kantsonestrategi

BERGEN
KOMMUNE

ENDRING

Byarkitektens ulike arbeidsmetoder

**OVERORDNEDE RAMMER OG
PROSESSER**

RAMMER

**FORSTÅELSE FOR HVA GOD
ARKITEKTUR ER OG KAN
BIDRA MED**

KUNNSKAP

**PROSJEKTER SOM SKAPER
NETTVERK, KUNNSKAP OG GIR
GODE RINGVIRKNINGER**

INSPIRASJON

Arkitektur- og byformingsstrategi

4 MÅL FOR BYEN

8 PRINSIPPER FOR GOD ARKITEKTUR

UTFORSK EKSEMPELSAMLING

Aktuelt

BAKGRUNN: EN PLATTFORM FOR SAMSKAPING

Arkitektur- og byformingsstrategien skal fungere som en forutsigbar felles plattform og diskusjonsgrunnlag i utviklingen, vurderingen og godkjenningen av prosjekter.

FILM: ARKITEKTUR I HVERDAGEN

Hvordan virker arkitektur på oss alle i hverdagen? I denne filmen får du høre om hvordan kvaliteten i omgivelsene oppleves av de som bruker byggene og utearealene.

RÅD: SOSIAL BÆREKRAFT

Hvordan få til sosial bærekraft gjennom fellesløsninger i boliger og nabolag? Et nabolag med sosial bærekraft er preget av at beboerne føler tillit, trygghet og tilhørighet.

ARKITEKTUR

ARKITEKTUR- OG BYFORMINGSSTRATEGI FOR BERGEN

VEDTATT I BERGEN BYSTYRE 20 JUNI 2019

BERGEN

Arkitektur som verktøy for å:

NÅ VÅRE SAMFUNNSMÅL
LØSE VÅRE UTFORDRINGER
STYRKE VÅRE TJENESTER

Arkitekturens betydning for oppvekst og minner

Accordia Living, Cambridge.

Illustrasjon: Feilden Clegg Bradley Studios/Alison Brooks Architects/Maccreanor Lavington

BERGEN
KOMMUNE

Arkitekturens betydning for aktivitet og folkehelse

Nye Ny-Krohnborg skole. Illustrasjon: Arkitektgruppen CUBUS

BERGEN
KOMMUNE

Arkitekt MAD Nygårdsplassen Fredrikstad

Arkitekturen betydning for klimavennlig byutvikling
Bygger vi godt og varig nå gir det langsiktig bærekraft

BERGEN
KOMMUNE

Arkitekturen betydning for byliv og inkludering

København kommune Kantsonestrategi

Arkitekturens betydning for næringsutvikling og attraktive arbeidsplasser

Finnanshuset Jonsvoll Foto og arkitekt Arkitektgruppen Cubus

Arkitekturens betydning for de tjenesten vi bygger for, eks. barnehge

Fuji barnehage i Tokyo, Tezuka architects

BERGEN
KOMMUNE

7/9(月) 9:10~9:30
約 20分間

**Elevene løper gjennomsnittlig
4 km om morgenen.
De har sluttet å mobbe,
har økt konsentrasjon,
og oppnår bedre resultater!**

Arkitekturens betydning for konsentrasjon og livslang læring

Arkitekturens betydning for gode helsetjenester og eldreomsorg

Rehabiliteringssenteret for kreftpasienter i København, Nord architects

BERGEN
KOMMUNE

**ARKITEKTUR
SOM VERKTØY**

05

VITALT BYLIV
PÅ BAKKEPLAN

06

SOSIALT
BÆREKRAFTIGE
NABOLAG

INKLUDERENDE

01

HELHETLIG
UTFORMING

02

ESTETISK
OPPLEVELSE

VAKKER

ARKITEKTUR
SOM VERKTØY

SÆRPREGET

03

SAMSPILL
BY OG LANDSKAP

04

BYMIJØER MED
EGENART

GRØNN

07

LAV ENERGI- OG
RESSURSBRUK

08

ENDRINGSDYKTIG
BY

ARKITEKTUR

Forbilledlig og nyskapende arkitektur skal styrke Bergens egenart og attraktivitet både lokalt og internasjonalt, ved at hvert enkelt bygg og byrom bidrar til:

EN VAKKER OG SÆRPREGET BY SOM GIR STOLTHET OG TILHØRIGHET

- **En by med historisk dybde.** Bergens sterke byplantradisjoner og rike arkitekturav har gitt en by i menneskelig skala. Byens egenart skal styrkes gjennom forbilledlig arkitektur som løfter de enkelte steders kulturminneverdier, ivaretar byens samspill med landskapet, og skaper nye kvaliteter som neste generasjon kan være stolt av. Bergens tradisjon for visjonære byplangrep skal videreføres ved å planlegge fortetting i bydeler og transformasjonsområder ut ifra helhetlige bykonsepter som grunnlag for utforming, karakter og identitet.
- **Et attraktivt regionsenter.** Bergen er et sterkt senter i regionen og bærer en nasjonal rolle for kultur-, kunnskaps- og næringsutvikling. Byens tydelige identitet som kulturby, universitetsby og maritim by skal styrkes gjennom forbilledlig arkitektur for disse viktige funksjonene. Disse skal plasseres og utformes slik at de er integrert i den eksisterende og planlagte bystrukturen, og styrker eksisterende klyngemiljøer og Bergen sentrum som helhet. Bykjernen skal styrkes som regionens primære handelsdestinasjon, ved å skape attraktive lokaler på gateplan for et mangfold av ulike næringer.

EN INKLUDERENDE OG GRØNN BY SOM GIR LIVSKVALITET OG BÆREKRAFT

- **En gåby med særlig høy bokvalitet.** Ny arkitektur skal bidra til gåbyen ved å tilrettelegge for et vitalt byliv på gateplan, med arkitektur som gir økt opplevelseskvalitet for fotgjengerne. Arkitektur skal bidra til sosialt bærekraftige nabolag med høy bokvalitet for alle. Det skal stimuleres til innovasjon i boligsektoren, som viser nye måter å bo godt på, som gjør det lett å leve bærekraftig, og som tilrettelegger for en god og trygg hverdag for barnefamilier i tette byomgivelser. Nye boligområder skal planlegges med variasjon i boligtyper. Boligbebyggelse skal knyttes opp mot blågrønne strukturer og uterom som integrerer vegetasjon og vann.
- **Offentlige bygg og byrom som skaper byliv og tilhørighet.** Offentlige funksjoner er viktige elementer for byliv og tilhørighet til nærmiljøet. Bergen kommune skal være forbilledlig ved å utforme offentlige bygg og byrom slik at potensialet for positiv virkning på nærmiljøet utnyttes til det fulle. Skoler, sykehjem og barnehager skal fremstå som integrert i det lokale bymiljøet, tilby inkluderende møteplasser og stimulere til byliv. Allmenninger skal videreutvikles som vitale og demokratiske byrom, også i bydels- og lokalsentre.

KPA 2018–2030 punkt 8.1.1: Gjeldende arkitektur- og byformingspolitikk skal være premissgiver for planlegging og den arkitektoniske utformingen, av alle nye tiltak.

ÅTTE PRINSIPPER FOR ARKITEKTONISK UTFORMING AV BYGG OG BYROM I BERGEN

VAKKER

01

HELHETLIG UTFORMING

Utform bygg og byrom ut fra en samlende idé som løser flere oppgaver og skaper merverdi

02

ESTETISK OPPLEVELSE

Skap rom som stimulerer, inspirerer og beriker våre sanselige og romlige opplevelser

SÆRPREGET

03

SAMSPILL MELLOM BY OG NATUR

Styrk koblingen mellom bebyggelse og landskap, og bruk vegetasjon og vann som en ressurs

04

BYMILJØER MED EGENART

Bygg videre på stedets unike kvaliteter og kulturminneverdier, og utform identitetsskapende bygg og byrom

INKLUDERENDE

05

VITALT BYLIV PÅ BAKKEPLAN

Utform bebyggelse slik at den stimulerer til aktiv bruk av gater og byrom, og øker opplevelseskvaliteten for fotgjengere

06

SOSIALT BÆREKRAFTIGE NABOLAG

Skap bygg og byrom som gir alle mulighet til å være aktive deltakere i fellesskapet, og som stimulerer til sambruk

GRØNN

07

LAV ENERGI- OG RESSURSBRUK

Velg innovative og helhetlige energi- og klimaløsninger som gir høy arkitektonisk og miljømessig kvalitet

08

ENDRINGSDYKTIG BY

Planlegg for et klima og samfunn i endring ved å prioritere fleksible løsninger og optimalisere arealbruk

Hensikten med arkitekturstrategien

EN PLATTFORM FOR SAMSKAPING

Som konkretiserer hva Bergen kommune mener med god arkitektonisk utforming i PBL 29-1 og tydeliggjør bakgrunnen for kommunens skjønn som tillegges i 29-2

«Slik vil strategien fungere som en forutsigbar felles plattform og diskusjonsgrunnlag i utviklingen, vurderingen og godkjenningen av prosjekter.»

Hensikten med arkitekturstrategien er å:

- bidra til å nå kommunens samfunns mål i KPS
- bidra til fortetting med kvalitet og særpreg
- styrke arkitektonisk kvalitet i kommunale bygg og byrom
- være et utfyllende verktøy til KPA § 8 Byform og arkitektur
- fungere som veileder for vurdering av arkitektonisk kvalitet i saksbehandling
- bidra med gode eksempler

Forankring i KPA

KPA 2018–2030

§ 8 ARKITEKTUR OG BYFORM (PBL § 11-9 NR 6, JF. § 29-2)

8.1 ARKITEKTUR- OG BYFORMING

- 8.1.1 Gjeldende arkitektur- og byformingspolitikk skal være premissgiver for planlegging og den arkitektoniske utformingen, av alle nye tiltak.

8.2 GENERELLE KRAV

- 8.2.1 Nye tiltak skal fremme opplevelsen av stedets egenart og tilføre bymiljøet nye kvaliteter.
- 8.2.2 Sammenhengende blågrønne strukturer, allmenninger, byrom og offentlig tilgang til sjø og vassdrag skal være de overordnede prinsippene for bystrukturen.
- 8.2.3 Ny byutvikling skal planlegges i en menneskelig skala, med et finmasket byromsforløp der menneskets opplevelse fra gateplan gir premisser for bygningsutformingen.
- 8.2.4 Utforming av byrom og bygninger skal ivareta sammenheng med omkringliggende landskap, stedets historiske strukturer og kulturminner.
- 8.2.5 Bergen skal utvikles som en gåby, med gode lokalsentre, offentlige møtesteder, og mest mulig av hverdagens behov innenfor gang-/sykkelavstand fra boligen. Det skal sikres sammenhengende og attraktive gang- og sykkelforbindelser.
- 8.2.6 Det skal sikres kvalitet i arkitektur og byromsforming. Det skal legges vekt på nytenking og innovasjon for bygninger og byrom med viktige allmenne funksjoner.
- 8.2.7 Nye tiltak skal tilrettelegge for variasjon i det arkitektoniske uttrykket, innenfor rammen av en tydelig helhetskarakter.
- 8.2.8 Byrom og grønstruktur skal planlegges for allsidig aktivitet, med grønne kvaliteter og bruk av vann.
- 8.2.9 Nye byggetiltak skal ha god terrengtilpasning med minst mulig bruk av store skjæringer, fyllinger og murer.

8.3 STEDSANALYSE

- 8.3.1 Det skal utarbeides en innledende stedsanalyse før oppstartsmøte for reguleringsplaner i sone 1-3, og for tiltak som søkes unntatt fra plankrav i henhold til § 3.3.1.

8.1 ARKITEKTUR- OG BYFORMING

- 8.1.1 Gjeldende arkitektur- og byformingspolitikk skal være premissgiver for planlegging og den arkitektoniske utformingen, av alle nye tiltak.

01

NY ARKITEKTUR SKAL BIDRA TIL EN HELHETLIG UTFORMING

PRINSIPP FOR UTFORMING

Utform bygg og byrom ut fra en samlende idé som løser flere oppgaver og skaper merverdi

DETTE GJØR VI VED Å:

- ▶ **Formulere en arkitektonisk idé** som samlet utløser potensialet i møtet mellom sted, program og visjon.
- ▶ **Være bevisst omgivelsene** og vise hvordan det nye samspiller med disse når det gjelder terreng, volum, skala, materialitet og takutforming.
- ▶ **Utnytte arkitekturens muligheter.** Utform bygningen ut ifra dens rolle for byen, posisjon i den lokale konteksten, og funksjon for brukerne. Maksimere byggets potensial for positiv innvirkning på byen, nærmiljøet og brukerne.
- ▶ **Ha en helhetlig idé for utforming i transformasjonsområder.** Planlegg transformasjonsområder og lokal- og bydelsentre ut ifra et helhetlig bykonsept som kan danne grunnlag for områdets utforming, karakter og identitet. Sikre dette gjennom presise bestemmelser eller formingsveileder knyttet til arkitektur og byform i områdeplaner og store reguleringsplaner.
- ▶ **Være bevisst på bydelens historiske bakgrunn.** Lag planer, bygg og byrom med bevissthet om når området er bygget og planlagt, og hvilke idealer som var gjeldende. Vær tydelig på hvilke idealer som skal uttrykkes ved endring.

5

- ▶ PBL § 1-1: «Estetisk utforming av omgivelsene»
- ▶ PBL § 29-1: «God arkitektonisk utforming»
- ▶ PBL § 29-2: Visuelle kvaliteter

KPA 2018 § 8
Arkitektur og byform

- ▶ 8.2.1. Nye tiltak skal fremme opplevelsen av stedets egenart og tilføre bymiljøet nye kvaliteter.
- ▶ 8.2.7. Nye tiltak skal tilrettelegge for variasjon i det arkitektoniske uttrykket, innenfor rammen av en tydelig helhetskarakter.

OPPBYGGING FOR HVERT PUNKT

HVA ARKITEKTUR SKAL GJØRE (effekt mål)

PRINSIPP FOR UTFORMING

DETTE GJØR VI VED Å ...

FORANKRING I KPA-BESTEMMELSER

1| BOO1 | MALMÖ, SVERIGE

Boo1-området i Malmö er planlagt med utgangspunkt i et søk etter å bakenfor eller sjøfronten i bebyggelsen er en menneskelig skala. Boo1 er et forholdsvis lite byutviklingsprosjekt som er variert arkitektonisk og bymessig, og som er et eksempel på en arkitektonisk og bymessig fornyelse.

har brutt bygningsmassen ned i mindre volumer som trapper seg ned langs terrenget. Prosjektet er utformet som en åpen og oppløst bygningsstruktur, med grønne uterom mellom, som forankrer bygget til stedet. Slik har man skapt et samspill med omgivelsene, der prosjektet formidler en overgang i skala mellom Sentralblokken ved Haukeland universitetssykehus og den lavere boligbebyggelsen mot nord.

3| HØGSKULEN PÅ VESTLANDET | KRONSTAD, BERGEN

Høgskulen på Vestlandet sitt nytt bygg på Kronstad er et prosjekt der konseptet «kabling» ligger til grunn for utformingen. Konseptet er lesbart i arkitekturen, der den nye bygningsmassen legger seg som en ramme rundt fire av de eksisterende verkstedshallene, og fører til at det er lett å orientere seg. Det er et resultat av samarbeidet mellom arkitektene, samt godt samarbeid med de gamle bygningene og deres eksisterende funksjoner. Hallene gir et tydelig uttrykk for et nytt anlegg.

4| UNIVERSITETSAULAEN | NYGÅRDSHØYDEN, BERGEN

Universitetsaulaen er et resultat av et samlende hovedgrep, der den eksisterende bygningsmassen ble åpnet opp ved å rive skillevegger og fjerne et etasjeskille, for å skape et verdig, representativt lokale. Opprinnelige støpejernsøyler ble avdekket, og søylemotivet, som i sin tid var tydelig arkitektonisk, ble gjenopprettet. Salaen har svært gode akustiske forhold, for både taler og musikalsk fremføring. Den kunstneriske utstykkningen i form av det vedde veggleppet av metaltråder og heisinnramningen spiller på de samme fargepalettene og materialkvalitetene som man finner i aulaen.

EKSEMPLER FOR HVERT PUNKT

Suppleres med flere i web-versjon

PRINSIPP FOR
UTFORMING

Utform bygg og byrom ut
flere oppgaver og skaper

BILDE

FORKLARENDE TEKST

DETTE GJØR VI VED Å:

- ▶ **Formulere en arkitektonisk idé** som samlet utløser i møtet mellom sted, program og visjon.
- ▶ **Være bevisst omgivelsene** og vise hvordan det nye samspiller med disse når det gjelder terreng, volum, skala, materialitet og takutforming.
- ▶ **Utnytte arkitekturens muligheter.** Utform bygningen ut ifra dens rolle for byen, posisjon i den lokale konteksten, og funksjon for brukerne. Maksimere byggets potensial for positiv innvirkning på byen, nærmiljøet og brukerne.
- ▶ **Ha en helhetlig idé for utforming i transformasjonsområder.** Planlegg transformasjonsområder og lokal- og bydelsentre ut ifra et helhetlig bykonsept som kan danne grunnlag for områdets utforming, karakter og identitet. Sikre dette gjennom presise bestemmelser eller formingsveileder knyttet til arkitektur og byform i områdeplaner og store reguleringsplaner.
- ▶ **Være bevisst på bydelens historiske bakgrunn.** Lag planer, bygg og byrom med bevissthet om når området er bygget og planlagt, og hvilke idealer som var gjeldende. Vær tydelig på hvilke idealer som skal uttrykkes ved endring.

- ▶ PBL § 1-1: «Estetisk utforming av omgivelsene»
- ▶ PBL § 29-1: «God arkitektonisk utforming»
- ▶ PBL § 29-2: Visuelle kvaliteter
- KPA 2018 § 8
Arkitektur og byform
- ▶ 8.2.1. Nye tiltak skal fremme opplevelsen av stedets egenart og tilføre bymiljøet nye kvaliteter.
- ▶ 8.2.7. Nye tiltak skal tilrettelegge for variasjon i det arkitektoniske uttrykket, innenfor rammen av en tydelig helhetskarakter.

1] BO01 | MALMÖ, SVERIGE

Boigområdet Bo01 Malmö er planlagt med utgangspunkt i et grep der de høyeste bygningsvolumene er lagt mot sjøkanten mens det er etablert en småskala bygningsstruktur bakerst. Dette skaper en bydel med to tydelige karakterer, der sjøfronten blir en destinasjon for hele byen, mens den lavere bebyggelsen skaper gode nabolag med en variert bystruktur i en menneskelig skala. Bo01 er et forbildeprosjekt for bærekraftig byutvikling, med lokalt produsert fornybar energi, passivhus og variert arkitektur. Siste etappe ble innledet av den europeiske boligmassen i 2001, der ni europeiske land viste arkitektur, byggeteknikk, byggematerialer og tradisjoner som er karakteristisk for hjemlandene, men som også er tilpasset klimaet i Malmö.

19

2] BARNE- OG UNGDOMSSJUKEHUSET | HAUKELAND, BERGEN

Dette prosjektet har fulgt konseptet «knase tangenter», der man har brutt bygningsmassen ned i mindre volumer som trapper seg ned langs terrenget. Prosjektet er utformet som en åpen og oppløst bygningsstruktur, med grønne uterom imellom, som forankrer bygget til stedet. Slik har man skapt et samspill med omgivelsene, der prosjektet formidler en overgang i skala mellom Sentralblokken ved Haukeland universitetssjukehus og den lavere boligbebyggelsen mot nord.

3] HØGSKULEN PÅ VESTLANDET | KRONSTAD, BERGEN

Høgskulen på Vestlandet sitt nybygg på Kronstad er et prosjekt der konseptet «kabling» ligger til grunn for utformingen. Konseptet er lesbart i arkitekturen, der den nye bygningsmassen legger seg som en ramme rundt fire av de eksisterende verkstedhallene, og fører til at det er lett å orientere seg. Det er skapt gode romlige overganger mellom ute og inne, samt godt integrerte atrier i lyse og presise materialer, mellom de gamle verkstedhallene og den nye bebyggelsen. Eldre bygningselementer som verkstedsdører, vendersirkel og eksisterende teglbygninger er bevart. Integrasjonen av verkstedhallene gir prosjektet en egen identitet og en kvalitet som samlet anlegg, og trekker linjene tilbake til historien i området.

4] UNIVERSITETSAULAEN | NYGÅRDSHØYDEN, BERGEN

Universitetsaulaen er et resultat av et samtlende hovedgrep, der den eksisterende bygningsmassen ble åpnet opp ved å rive skillevegger og fjerne et etasjeskille, for å skape et verdig, representativt lokale. Opprinnelige støpejernssøyler ble avdekket, og søylemotivene, som i sin tid var tydelig artikulert, ble gjenopprettet. Salaen har svært gode akustiske forhold, for både taler og musikalsk fremføring. Den kunstneriske utsmykkingen i form av det bevde veggteppet av metalltråder og heisinnramningen spiller på de samme fargetonene og materialkvalitetene som man finner i aulaen.

01

NY ARKITEKTUR SKAL BIDRA TIL EN

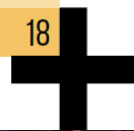
HELHETLIG UTFORMING

VAKKER

PRINSIPP FOR
UTFORMING

Utform bygg og byrom ut fra en samlende idé som løser flere oppgaver og skaper merverdi

18

Fordi dette skaper:

BÆREKRAFTIG BYUTVIKLING

BERGEN
KOMMUNE

02

NY ARKITEKTUR SKAL GI EN

ESTETISK OPPLEVELSE

VAKKER

PRINSIPP FOR
UTFORMING

*Skap rom som stimulerer, inspirerer og beriker
våre sanselige og romlige opplevelser*

20

Fordi dette:

STYRKER BYENS ATTRAKTIVITET
SKAPER STOLTHET OG TILHØRIGHET
GIR GOD FOLKEHELSE

BERGEN
KOMMUNE

03

NY ARKITEKTUR SKAL GI ET GODT

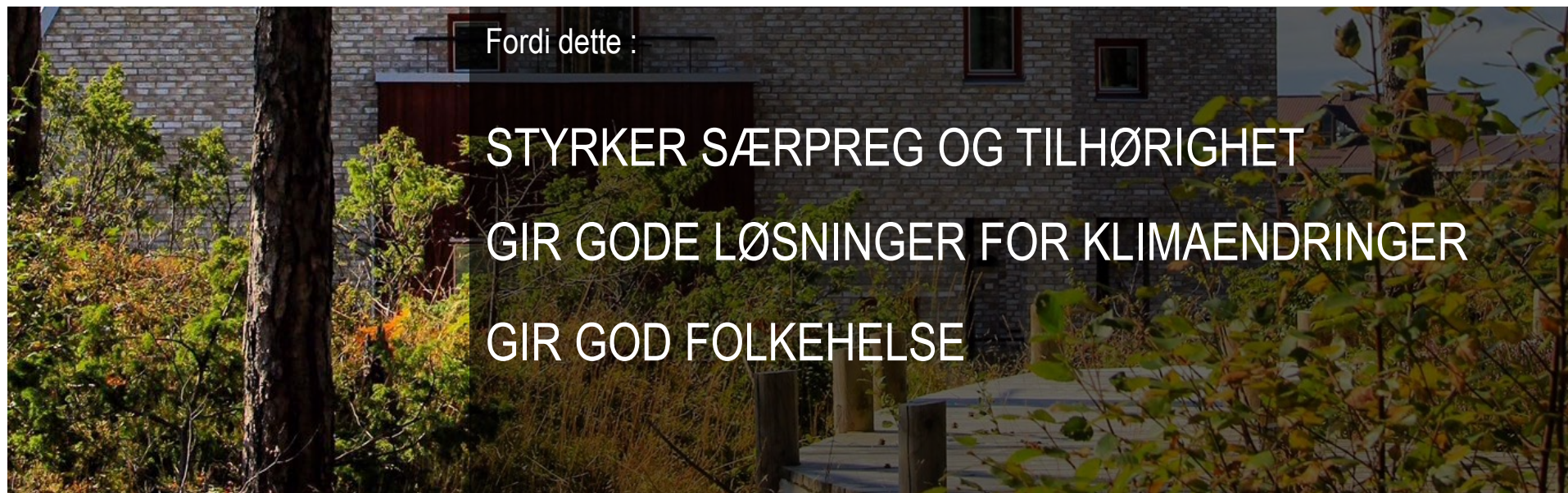
SAMSPILL MELLOM BY OG NATUR

SÆRPREGET

PRINSIPP FOR
UTFORMING

*Styrk koblingen mellom bebyggelse og landskap,
og bruk vegetasjon og vann som en ressurs*

22

Fordi dette :

STYRKER SÆRPREG OG TILHØRIGHET
GIR GODE LØSNINGER FOR KLIMAENDRINGER
GIR GOD FOLKEHELSE

BERGEN
KOMMUNE

05

NY ARKITEKTUR SKAL STIMULERE TIL ET

VITALT BYLIV PÅ BAKKEPLAN

INKLUDERENDE

PRINSIPP FOR
UTFORMING

Utform bebyggelse slik at den stimulerer til aktiv bruk av gater og byrom, og øker opplevelseskvaliteten for fotgjengere

26

Fordi dette gir:

- TRYGG GÅBY OG GOD FOLKEHELSE
- ATTRAKTIVITET OG NÆRINGSUTVIKLING
- INKLUDERING OG MANGFOLD
- REDUSERT KRIMINALITET

BERGEN
KOMMUNE

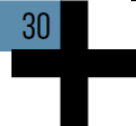
07

NY ARKITEKTUR SKAL BIDRA TIL

LAV ENERGI- OG RESSURSBRUK

GRØNN

30

PRINSIPP FOR
UTFORMING

Velg innovative og helhetlige energi- og klimaløsninger som gir høy arkitektonisk og miljømessig kvalitet

Fordi dette gir:

- GODE KLIMAVENNLIGE HELHETSLØSNINGER
- ØKT OMBRUK OG GJENNBRUKS FOKUS
- FREMTIDSRETTEDE INNOVATIVE MATERIALVALG

BERGEN
KOMMUNE

Gode naboer deler på godene

LIAPARKEN
BÅD ARKITEKTER
BOB

Utdrag fra rapporten "Løst og Plett" av 1977, utgitt av
Housingforum i forbindelse med utstillingen "År av
utvikling og fornyelse".

Nabologstun

SMÅRTYR HORTEN
BØR ARKITEKTER / SWEDE / BOB / EVINY

Etter et år med utarbeidelse av planer og utarbeidelse av
konseptet, ble det besluttet å bygge et nytt boligområde
med fokus på sosialt samspill og gode naboer.

Bo, realisere og nå mål

SAMVIK
HELE & HOED / SAUNDY / BAKKING / HEKNER

Etter et år med utarbeidelse av planer og utarbeidelse av
konseptet, ble det besluttet å bygge et nytt boligområde
med fokus på sosialt samspill og gode naboer.

Delegården

BY FRODO H. SANDVÅG
BOB / HANSEN / HANSEN / HANSEN / HANSEN / HANSEN

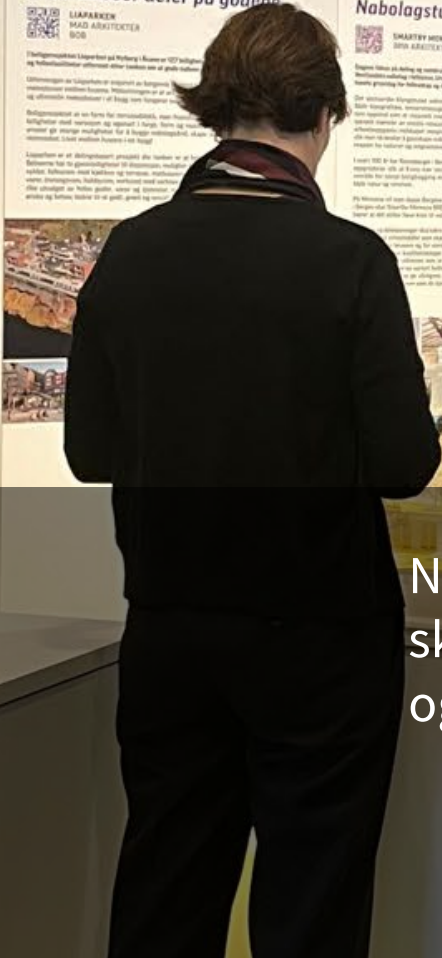
Etter et år med utarbeidelse av planer og utarbeidelse av
konseptet, ble det besluttet å bygge et nytt boligområde
med fokus på sosialt samspill og gode naboer.

Kunstnerboliger

BY FRODO H. SANDVÅG
BOB / HANSEN / HANSEN / HANSEN / HANSEN / HANSEN

Etter et år med utarbeidelse av planer og utarbeidelse av
konseptet, ble det besluttet å bygge et nytt boligområde
med fokus på sosialt samspill og gode naboer.

Når arkitektur kobles til samfunnsutvikling, skaper det en annen forståelse for arkitekturens betydning og en annen vilje til å bidra

BYSTYRET

BYRÅDET

BYRÅDLEDERES AVDELING

BYRÅDSAVDELINGER - MYNDIGHETSnivå 1

BYRÅDSAVDELING FOR FINANS, NÆRING OG EIENDOM	BYRÅDSAVDELING FOR ARBEID, SOSIAL OG BOLIG	BYRÅDSAVDELING FOR KULTUR, MANGFOLD OG LIKESTILLING	BYRÅDSAVDELING FOR KLIMA, MILJØ OG BYUTVIKLING	BYRÅDSAVDELING FOR BARNEHAGE, SKOLE OG IDRETT	BYRÅDSAVDELING FOR ELDRE, HELSE OG FRIVILIGHET
ØKONOMI KONSERN	SEKSJON FOR BOLIG OG OMRÅDESATSING	MANFOLD OG LIKESTILLING	AREAL OG MILJØ	FORVALTNING, TILSYN OG ADMIN	SEKSJON FOR HR OG ORGANISJON
INNKJØP KONSERN	SEKSJON FOR VELVERD	STRATEGI OG ANALYSE	ORGANISASJON + VIRKSOMHETSTYRING	DIGITALISERING OG TILSYN	SEKSJON FOR ØKONOMI
STRATEGISK EIENDOMSFORVALTNING	SEKSJON FOR TJENESTER TIL UTVIKLINGSHEMMEDE	KOMMUNIKASJON OG SAMHANDLING	JUS OG SAMFUNN	STRATEGI, UTVIKLING OG UTREDNING	SEKSJON FOR E-HELSE
NÆRINGSSEKSJONEN	SEKSJON FOR ØKONOMI OG ADMINISTRASJON	ØKONOMI	KOMMUNIKASJON + SAMHANDLING	ØKONOMI	SEKSJON FOR PLAN OG UTVIKLING
EIERSKAP KONSERN	SEKSJON FOR HR-KONSERN	KUNST- OG KULTURUTVIKLING			SEKSJON FOR KOMMUNELEGER
SEKSJON FOR DIGITALISERING OG INNOVASJON		HR OG DIGITALISERING			KOMMUNIKASJONSSJEF

ETATER, RESULTATENHETER OG VIRKSOMHET - MYNDIGHETSnivå 2

ETAT FOR LANDBRUK	BOLIGETATEN	KULTURETATEN	KLIMAETATEN	ETAT FOR BARNEHAGE	ETAT FOR VURDERING OG REHABILITERING
ETAT FOR BOLIGFORVALTNING	ETAT FOR PSYKISK HELSE OG RUSTJENESTER	BERGEN OFFENTLIG BIBLIOTEK	BERGEN VANN	ETAT FOR SPESIAL- PEDAGOGISKE TJENESTER	ETAT FOR HJEMME-BASERTE TJENESTER
ETAT FOR BYGG OG EIENDOM	ETAT FOR TJENESTER TIL UTVIKLINGSHEMMEDE	ETAT FOR INKLUDERING	BYMILJØETATEN	ETAT FOR SKOLE	ETAT FOR HELSETJENESTER
ETAT FOR UTBYGGING	ETAT FOR BARN OG FAMILIE	BERGEN BYARKIV	BYANTIKVAREN	ETAT FOR IDRETT	ETAT FOR SYKEHJEM
ANSATT-SERVICE	ETAT FOR SOSIALE TJENESTER		BYARKITEKTEN		ETAT FOR HÅNDTERING AV COVID-19
			PLAN-OG BYGNINGSETATEN		
			BYBANEN		
			BYPLAN		
			BYGGESAK		
			OFFE.PLAN		
			PRIVATE PLANER		
			BYGGESAK		

ENHETER SOM PÅVIRKER KVALITET I ARKITEKTUREN

BYSTYRET

BYRÅDET

BYRÅDLEDERES AVDELING

Bestiller/Bruker

Planlegger/Byutvikling

Eiendomsutvikling/Utbygger

BYRÅDSAVDELINGER - MYNDIGHETSnivå 1

BYRÅDSAVDELING FOR FINANS, NÆRING OG EIENDOM	BYRÅDSAVDELING FOR ARBEID, SOSIAL OG BOLIG	BYRÅDSAVDELING FOR KULTUR, MANGFOLD OG LIKESTILLING	BYRÅDSAVDELING FOR KLIMA, MILJØ OG BYUTVIKLING	BYRÅDSAVDELING FOR BARNEHAGE, SKOLE OG IDRETT	BYRÅDSAVDELING FOR ELDRE, HELSE OG FRIVILIGHET
ØKONOMI KONSERN	SEKSJON FOR BOLIG OG OMRÅDESATSING	MANFOLD OG LIKESTILLING	AREAL OG MILJØ	FORVALTNING, TILSYN OG ADMIN	SEKSJON FOR HR OG ORGANISJON
INNKJØP KONSERN	SEKSJON FOR VELVERD	STRATEGI OG ANALYSE	ORGANISASJON + VIRKSOMHETSTYRING	DIGITALISERING OG TILSYN	SEKSJON FOR ØKONOMI
STRATEGISK EIENDOMSFORVALTNING	SEKSJON FOR TJENESTER TIL UTVIKLINGSHEMMEDE	KOMMUNIKASJON OG SAMHANDLING	JUS OG SAMFUNN	STRATEGI, UTVIKLING OG UTREDNING	SEKSJON FOR E-HELSE
NÆRINGSSEKSJONEN	SEKSJON FOR ØKONOMI OG ADMINISTRASJON	ØKONOMI	KOMMUNIKASJON + SAMHANDLING	ØKONOMI	SEKSJON FOR PLAN OG UTVIKLING
EIERSKAP KONSERN	SEKSJON FOR HR-KONSERN	KUNST- OG KULTURUTVIKLING			SEKSJON FOR KOMMUNELEGER
SEKSJON FOR DIGITALISERING OG INNOVASJON		HR OG DIGITALISERING			KOMMUNIKASJONSSJEF

ETATER, RESULTATENHETER OG VIRKSOMHET - MYNDIGHETSnivå 2

ETAT FOR LANDBRUK	BOLIGETATEN	KULTURETATEN	KLIMAETATEN	ETAT FOR BARNEHAGE	ETAT FOR VURDERING OG REHABILITERING
ETAT FOR BOLIGFORVALTNING	ETAT FOR PSYKISK HELSE OG RUSTJENESTER	BERGEN OFFENTLIG BIBLIOTEK	BERGEN VANN	ETAT FOR SPESIAL- PEDAGOGISKE TJENESTER	ETAT FOR HJEMME-BASERTE TJENESTER
ETAT FOR BYGG OG EIENDOM	ETAT FOR TJENESTER TIL UTVIKLINGSHEMMEDE	ETAT FOR INKLUDERING	BYMILJØETATEN	ETAT FOR SKOLE	ETAT FOR HELSETJENESTER
ETAT FOR UTBYGGING	ETAT FOR BARN OG FAMILIE	BERGEN BYARKIV	BYANTIKVAREN	ETAT FOR IDRETT	ETAT FOR SYKEHJEM
ANSATT-SERVICE	ETAT FOR SOSIALE TJENESTER		BYARKITEKTEN		ETAT FOR HÅNDTERING AV COVID-19
			PLAN-OG BYGNINGSETATEN		
			BYBANEN		
			BYPLAN		
			BYGGESAK		
			OFFE.PLAN		
			PRIVATE PLANER		
			BYGGESAK		

Roller som løfter arkitekturens betydning for samfunnsutviklingen inn i diskusjonene og systemene

1912 boligprosjekt TAG arkitekter

Anbefaler en Riksarkitekt som setter arkitekturens betydning for fremtidens samfunnsutviklingen på agendaen.

R
K
O
W
E

Torgallmenningen i Bergen

Riksantikvar- Riksarkitekt Nasjons- og samfunnsbyggende funksjoner

BERGEN
KOMMUNE

Arkitektur- og byformingsstrategi

4 MÅL FOR BYEN

8 PRINSIPPER FOR GOD ARKITEKTUR

UTFORSK EKSEMPELSAMLING

Aktuelt

BAKGRUNN: EN PLATTFORM FOR SAMSKAPING

Arkitektur- og byformingsstrategien skal fungere som en forutsigbar felles plattform og diskusjonsgrunnlag i utviklingen, vurderingen og godkjenningen av prosjekter.

FILM: ARKITEKTUR I HVERDAGEN

Hvordan virker arkitektur på oss alle i hverdagen? I denne filmen får du høre om hvordan kvaliteten i omgivelsene oppleves av de som bruker byggene og utearealene.

RÅD: SOSIAL BÆREKRAFT

Hvordan få til sosial bærekraft gjennom fellesløsninger i boliger og nabolag? Et nabolag med sosial bærekraft er preget av at beboerne føler tillit, trygghet og tilhørighet.